

livet virkelig er saa svagt, som den ærede sidste Taler skildrede det, saa vil den Ordning, der tilsigtes gennemført i selve Lovforslaget, være nok for det at bære i alt Fald foreløbig, og indtil det har udviklet sig kraftigere, og jeg maa derfor fraraade at vedtage Uendringsforslaget, der vil være endnu vanskeligere at bære for det svage, matte Menighedsliv.

Zable: Den korte Bemærkning, jeg ønsker at gjøre, skal kun gaa ud paa at sige, at det ærede Medlem vel ikke ganske har misforstaaet mig, men at han dog kun halvt har forstaaet mig. Sagen er nemlig den, at jeg slet ikke mener, at der hører saa forfærdelig Meget til at bære en Lov som denne. Jeg ser kun en Fare deri, at en for mig lidet ønskelig Tilstand skal faae et folkeligt Stempel ved Vedtagelsen af en Lov som denne, idet den lader hele Hovedmassineriet uforandret. Naar jeg skal sige min Mening tydelig og klart, saa er det denne, at, hvis det kunde lykkes i Løbet af nogle Aar at faae de Kræfter kaldte tillive, som jeg nu i et Par Foredrag har omtalt, saa vilde vi være meget nærmere ved det Stade, som det ærede Medlem talte om, nemlig at faae alle Pengene ind i Statskassen, thi saa kunne vi sige, som man sagde paa Reformationens Tid: Ud med alle Nonner og Munk; nu tage vi Midlerne ind i Statskassen og lade i Dvrigt Folk selv se til, hvorledes de kunne sørge for deres religiøse Betjening. Det er denne Tilstand, som jeg anser for den rette, og som jeg ønsker, at man maa kunne opnaa, og derfor ser jeg slet ingen Ulykke i, at disse Love komme til at ligge en Stund endnu.

Svogsbro: Jeg synes dog, der er en temmelig stor Forskjel mellem de to ærede sidste Talere. Det ærede Medlem for Nørresundby (Zable) erklærede, at det Forslag, som her foreligger, er altsor lidt, der maatte Mere til, for at han skulde kunne give det sin Stemme, og det ærede Medlem for Rønne

(Kosod) erklærede derimod, at det gaar for vidt, at det er $\frac{3}{5}$, medens han kan nøies med $\frac{2}{5}$, og at han derfor ikke vil stemme for dette, men derimod for det Forslag, som er kommet fra Landsthinget, og som efter hans Mening er de $\frac{2}{5}$. Særligt siger det sidste ærede Medlem ganske vist, at han, hvis vi vilde gaa langt videre og gennemføre det Ideale, vilde gaa med os; men dette er jo af den Slags Talemaader, som vi kjende saa vel, hver Gang, der er Tale om et Fremskridt. Saa hedder det: Ja, hvis I ville gaa saa vidt, saa ville vi gaa med, men da I ikke ville det, saa blive vi staaende langt bagved Eder. Men naar det ærede Medlem virkelig mener det, saa lad ham stille Forslag til det Ideales Opnaaelse, og vi kunde jo da se, om vi kunde gaa med, om det maaste lod sig bedre gennemføre end det Stykkevis, vi lade os nøie med; men naar han ikke vil gaa foran, saa har han fra sit Standpunkt ikke Ret til at vrage det, vi Andre komme med, og som vi vel ikke anse for fuldkomment, men dog for det, der bedst kan passe til de virkelige Forhold. Det er ogsaa fuldkomment urigtigt, naar han sammenlignede det Forslag, som er stillet af min ærede Sidemand (Bojsen), og det, der er vedtaget i Landsthinget, som om der kun var en Forskjel imellem dem som mellem $\frac{3}{5}$ og $\frac{2}{5}$, thi Rævnerne ere aldeles forskellige. Det ene Thing siger, at det ikke kan forhandle paa det Grundlag, det andet opstiller, og det andet Thing svarer, at det heller ikke kan forhandle paa det førstes Grundlag, der er altsaa to forskellige Grundlag eller Grundtanter, der kæmpe med hinanden, og der er ikke en saadan Sammenhæng imellem dem, at de kunne betegnes ved Tallene 2 og 3 med samme Rævner. Over for det ærede Medlem fra Nørresundby skal jeg indrømme, at han ganske vist ikke har sagt, at han vilde drive Folk ud af Folketirken, men den hele Tankegang, som han udviklede, maa føre dertil; thi den kirkelige Frihed, han vil have, kan ikke forliges med Folketirkens Love.